

Otázky a odpovede Národnej banky Slovenska k hláseniam o internalizovanom vyrovnaní (článok 9 nariadenia CSDR)

Revízia

Október 2024

Vydavateľ

© Národná banka Slovenska 2024
Odbor dohľadu nad kapitálovým trhom

Adresa

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava
info@nbs.sk

Publikácia neprešla jazykovou úpravou.

1. Otázky a odpovede Národnej banky Slovenska k hláseniam o internalizovanom vyrovnaní (článok 9 nariadenia CSDR) (posledná aktualizácia: október 2024)

Otázka a) (aktualizované: október 2024)

Ktoré transakcie s cennými papiermi sa majú ohlasovať Národnej banke Slovenska (ďalej len „NBS“) v hlásení o internalizovanom vyrovnaní?

Odpoveď NBS

Hlásenia o internalizovanom vyrovnaní upravuje článok 9 nariadenia [909/2014](#) (ďalej len „nariadenie CSDR“) a ďalšie podrobnosti delegované nariadenie [2017/391](#) a vykonávacie nariadenie [2017/393](#) ako aj príslušné [usmernenia](#) ESMA k ohlasovaniu internalizovaného vyrovnania podľa článku 9 CSDR a ESMA [Q&A](#) v časti IV, Internalised Settlement.

Spôsob plnenia povinnosti predkladať NBS hlásenia o internalizovanom vyrovnaní upravuje [opatrenie NBS č. 17/2018](#) a to prostredníctvom Štatistického zberového portálu (ŠZP).

Podľa článku 9 ods. 1 nariadenia CSDR „*Internalizátori vyrovnania každý štvrtý rok oznamujú príslušným orgánom ich miesta usadenia celkový objem a hodnotu všetkých transakcií s cennými papiermi, ktoré vyrovnali mimo systémov vyrovnania transakcií s cennými papiermi.*“

Internalizátora vyrovnania vymedzuje článok 2 ods. 1 bod 11 nariadenia CSDR.

„**internalizátor vyrovnania**“ je každá inštitúcia vrátane inštitúcie, ktorej bolo udelené povolenie v súlade so smernicou 2013/36/EÚ alebo smernicou 2014/65/EÚ, ktorá vykonáva prevodné príkazy v mene klientov alebo na vlastný účet inak ako prostredníctvom systému vyrovnania transakcií s cennými papiermi;

Systém vyrovnania transakcií s cennými papiermi vymedzuje článok 2 ods. 1 bod 10 nariadenia CSDR.

Prevodný príkaz vymedzuje článok 2 písm. i) smernice 98/26/ES.

„**prevodný príkaz**“ akýkoľvek pokyn/inštrukcia účastníka poskytnúť príjemcovi čiastku peňazí prostredníctvom účtovného zápisu na účty úverovej inštitúcie, centrálnej banky, centrálnej protistrany alebo zúčtovacieho agenta alebo akýkoľvek pokyn, ktorý vedie k prevzatíu alebo plneniu platobnej povinnosti vymedzenej pravidlami systému, alebo pokyn účastníka previesť vlastnícke právo alebo práva k cennému papieru alebo cenným papierom prostredníctvom zápisu (anglicky: „book entry to register“, čiže účtovným zápisom) do registra, alebo iným spôsobom;

„**systém vyrovnania transakcií s cennými papiermi**“ je systém podľa článku 2 písm. a) prvej, druhej a tretej zarážky smernice 98/26/ES, ktorý nie je prevádzkovaný centrálnou protistranou a ktorého činnosť pozostáva z vykonávania prevodných príkazov;

Delegované nariadenie 2017/391 vymedzuje v článku 1 ods. 1 „**Pokyn na internalizované vyrovnanie**“ je pokyn klienta internalizátora vyrovnania, aby internalizátor vyrovnania poskytol príjemcovi sumu peňazí alebo previedol na neho vlastnícky nárok na cenný papier alebo cenné papiere, alebo záložný nárok na cenný papier alebo cenné papiere, prostredníctvom zápisu do registra alebo iným spôsobom, ktorý je vyrovnaný internalizátorom vyrovnania v jeho vlastnom účtovníctve, a nie prostredníctvom systému vyrovnania transakcií s cennými papiermi.

Vykonávacie nariadenie 2017/393 vo vzore hlásenia o internalizovanom vyrovnaní v prílohe I v rámci informácií, ktoré sa majú poskytovať sa uvádzajú tieto **typy transakcií**:

- kúpa alebo predaj cenných papierov
- operácie riadenia zábezpeky
- požičiavanie cenných papierov a vypožičiavanie cenných papierov
- repo transakcie
- iné transakcie s cennými papiermi.

Usmernenia ESMA k ohlasovaniu internalizovaného vyrovnania v bode 10 stanovuje aké znaky má mať pokyn na vyrovnanie, aby spadal do rozsahu ohlasovania internalizovaného vyrovnania:

- a) internalizátor vyrovnania dostane pokyn na vyrovnanie od klienta, týkajúci sa vyrovnania transakcie s cennými papiermi, a pokyn na vyrovnanie nie je v celom rozsahu odovzdaný inému subjektu v rámci reťazca držby cenných papierov;
- b) takýto pokyn na vyrovnanie vedie alebo by mal viesť k prevodu cenných papierov z jedného účtu cenných papierov na druhý v účtovných knihách internalizátora vyrovnania bez akéhokolvek externého paralelného pohybu cenných papierov v rámci reťazca držby cenných papierov.

Zároveň tieto usmernenia ESMA v bode 11 stanovujú, ktoré typy transakcií a operácií by mali byť zahrnuté do rozsahu ohlasovania internalizovaného vyrovnania a v bode 12, ktoré by nemali byť zahrnuté (ide o neúplný zoznam).

Na správne posúdenie či príslušný pokyn na vyrovnanie spadá do rozsahu internalizovaného vyrovnania je potrebné rozlišovať na akých účtoch eviduje centrálny depozitár údaje o cenných papieroch, či majiteľov eviduje centrálny depozitár alebo len účastník systému vyrovnania (člen centrálného depozitára, obchodník s cennými papiermi) a medzi ktorými účtami dochádza k prevodu cenných papierov, t.j. či sú transakcie s cennými papiermi vyrovnané mimo systému vyrovnania transakcií s cennými papiermi, ktorý prevádzkuje centrálny depozitár.

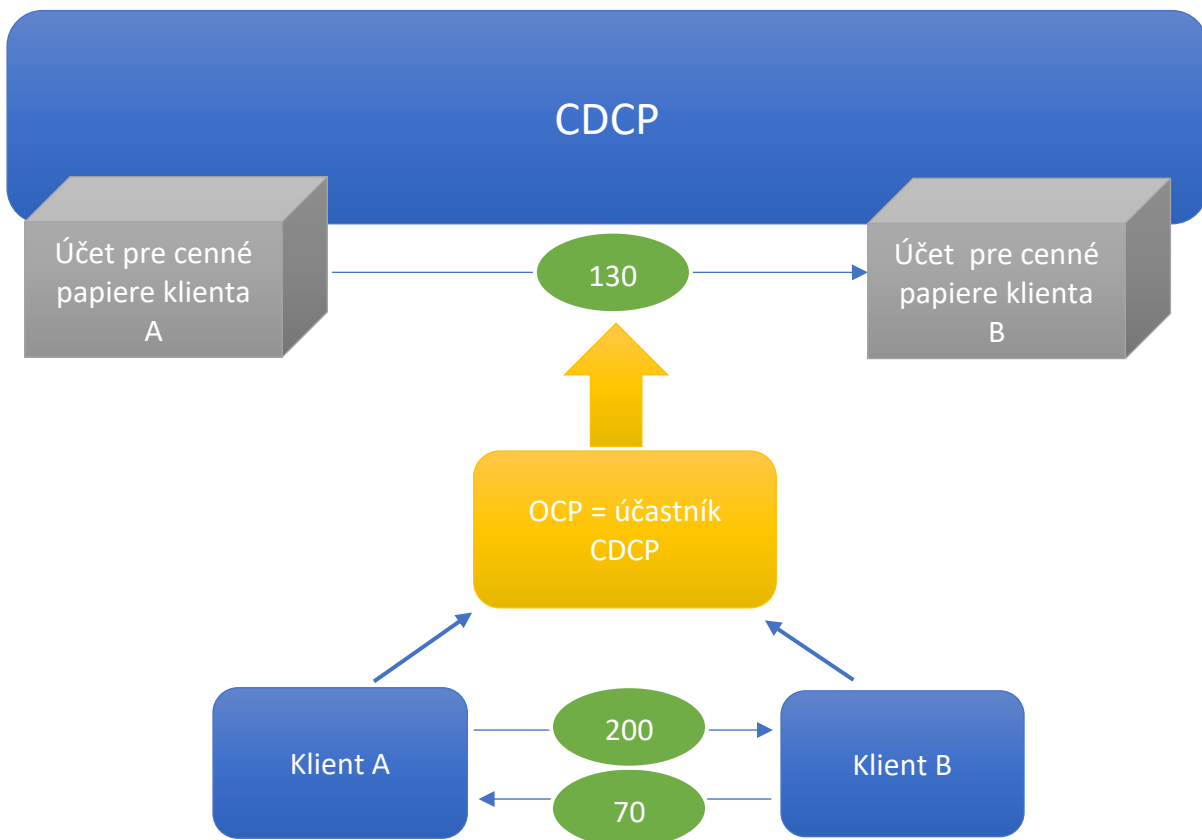
Napr. v prípade cenných papierov, ktoré sú evidované v centrálnom depozitári so sídlom v SR (ďalej len „CDCP“), internalizátor vyrovnania vykazuje v hlásení o internalizovanom vyrovnaní **iba** tie transakcie, ktoré sa **vyrovnali mimo systému vyrovnania transakcií s cennými papiermi, ktorý prevádzkuje CDCP**. V tomto prípade dochádza k prevodu/prechodu cenných papierov z jedného účtu majiteľa cenných papierov na iný účet iba vo vnútornej evidencii internalizátora vyrovnania, súhrne držaných **na držiteľskom účte podľa § 105a zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch (ďalej len „ZoCP“)**. Na tomto držiteľskom účte eviduje CDCP údaje o cenných papieroch, ktorých majiteľov eviduje internalizátor vyrovnania, teda obchodník s cennými papiermi, ktorý vedie záznamy a účty v súlade s § 71h ods. 2 ZoCP.

V ostatných prípadoch transakcií s cennými papiermi, kde dochádza k **vyrovnaníu cez systém vyrovnania transakcií s cennými papiermi, ktorý prevádzkuje CDCP**, tieto transakcie ohlasuje **CDCP v hláseniach o zlyhaniach vyrovnania** NBS v súlade s článkom 7 nariadenia CSDR. Napr. vyrovnanie transakcií:

- medzi dvoma **účtami majiteľa** podľa § 105 ZoCP,
- medzi dvoma **držiteľskými účtami** účastníkov podľa § 105a ZoCP,
- medzi dvoma **klientskymi účtami člena** podľa § 106 ZoCP,
- medzi dvoma **účtami majiteľov vedenými pod klientskym účtom člena**,
- **rôzne kombinácie** medzi takýmito vyššie uvedenými účtami.

Príklad: Obchodník s cennými papiermi (OCP) poskytne investičnú službu klientovi A a klientovi B. Nakoľko OCP je **účastníkom CDCP**, vie realizovať prevodné príkazy na vysporiadanie a vedie účty cenných papierov v CDCP, jeden pre cenné papiere klienta A a druhý pre cenné papiere klienta B. OCP zasiela pokyny CDCP na vyrovnanie čistého rozdielu vo vzťahu k pokynom, ktoré dostal od svojich klientov.

Nakoľko pokyn na vyrovnanie nie je v celom rozsahu odovzdaný CDCP, t.j. OCP vysporiadava časť pokynu inak ako prostredníctvom systému vyrovnania transakcií s cennými papiermi, OCP je internalizátor vyrovnania.

OCP ohlasuje do NBS 4 pokyny (týkajú sa časti, ktorá nie je predložená na vyrovnanie v CDCP; 70 × 4):

- 1) Klient B dodáva cenné papiere v hodnote 70 klientovi A.
- 2) Klient A prijíma cenné papiere v hodnote 70 od klienta B.
- 3) Klient A dodáva cenné papiere v hodnote 70 klientovi B.
- 4) Klient B prijíma cenné papiere v hodnote 70 od klienta A.

Prevod cenných papierov v hodnote 200 klienta A klientovi B je rozdelený na dve časti:

- prvú časť (v hodnote 130) zabezpečuje CDCP a nevykazuje sa ako internalizované vyrovnanie, nakoľko sa vysporiadava prostredníctvom systému vyrovnania CDCP;
- zvyšná časť (v hodnote 70) sa považuje za internalizované vyrovnanie vykonané OCP, a preto ho musí vykázat ako internalizátor vyrovnania (započítané dvakrát).

Otázka b) (nové: október 2024)

Je internalizátorom vyrovnania OCP, ktorý posúva prevodné príkazy v plnom rozsahu inému subjektu, ktorý vysporiadanie realizuje?

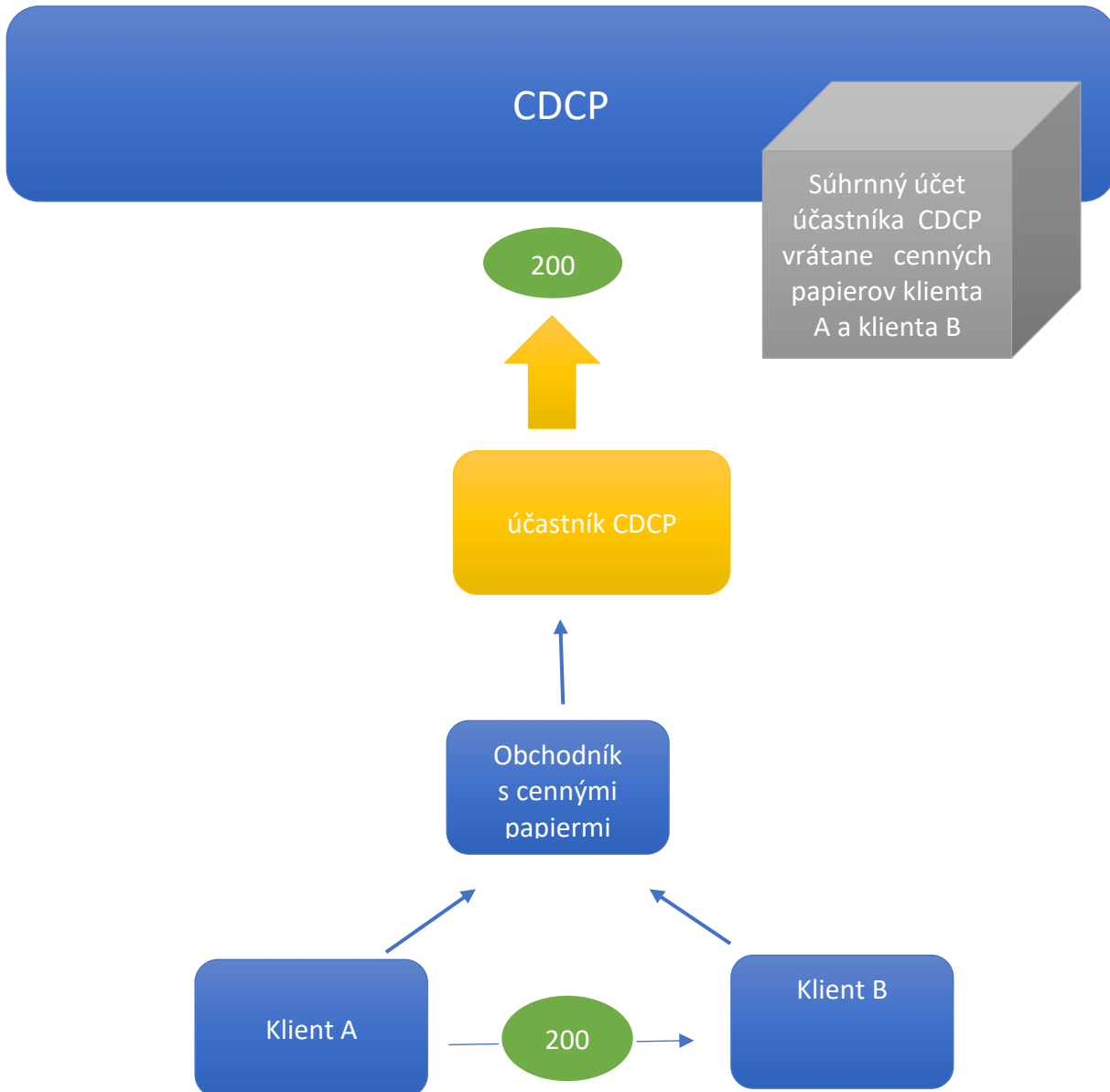
Odpoveď NBS

ESMA v [Q&A](#) časti IV, Internalised Settlement Questions 1 – Scope Q&A (d) dopĺňa rozsah vymedzenia internalizátora vyrovnania o prípad tzv. reťazenia, kedy dochádza k postúpeniu prevodných príkazov na iné subjekty v rámci reťazca držby cenných papierov:

*„Investičná spoločnosť **nemusí oznamovať pokyny klienta**, ak investičná spoločnosť **sama nevykonáva príslušné pokyny na vyrovnanie**, ktoré sa v celom rozsahu postupujú správcovi. Aj keď je správca usadený mimo EÚ a ako taký by nebol povinný oznamovať podľa článku 9 CSDR, investičná spoločnosť nemá povinnosť podávať správy, keďže investičná spoločnosť nevykonáva prevodné príkazy sama, a preto nespadá pod vymedzenie internalizátora vyrovnania uvedené v článku 2 ods. 1 bode 11 CSDR.“*

Príklad: Obchodník s cennými papiermi (OCP) poskytne investičnú službu klientovi A a klientovi B. Nakoľko OCP **nie je účastníkom CDCP**, nerealizuje prevodné príkazy na vysporiadanie a nevedie účty cenných papierov v CDCP. OCP zasiela pokyn na iný subjekt v rámci reťazca držby cenných papierov.

Nakoľko pokyn na vyrovnanie je v celom rozsahu odovzdaný na iný subjekt v rámci reťazca držby cenných papierov, OCP nie je internalizátor vyrovnania. V tomto prípade OCP neohlasuje do NBS žiadne pokyny a ani nemá povinnosť predkladať prázdne hlásenie.

Otázka c) (aktualizované: október 2024)

Spadá do hlásenia o internalizovanom vyrovnaní „prechod cenných papierov“ na základe právoplatného rozhodnutia o dedičstve?

Odpoveď NBS

Áno. V prípade právoplatného rozhodnutia o dedičstve dochádza k prechodu cenného papiera a zmene majiteľa cenného papiera na dediča v súlade a s postupom uvedeným v § 18 ods. 1 až 5 ZoCP alebo k registrácii prevodu cenných papierov z účtu majiteľa poručiteľa v súlade s § 18 b ZoCP (osobitné ustanovenia o nakladaní s cennými papiermi po smrti majiteľa účtu).

Osoba, ktorá je právoplatným dedičom môže postupovať podľa § 18 ods. 4 a ods. 5 ZoCP (podať **príkaz na registráciu** podľa § 18 ods. 2 ZoCP s doložením prvopisu alebo úradne overenej kópie dokladu osvedčujúceho právnu skutočnosť, na základe ktorej došlo k prechodu) alebo v zmysle § 18b ZoCP môže podať ako prevodca **príkaz na registráciu prevodu** cenných papierov z účtu majiteľa poručiteľa (teda z účtu pôvodného majiteľa) s doložením prvopisu alebo úradne overenej kópie dokladu preukazujúceho nadobudnutie cenného papiera poručiteľa dedičom.

Ak má takáto osoba (právoplatný dedič) alebo nadobúdateľ zriadený účet majiteľa zaknihovaného cenného papiera u rovnakého účastníka systému vyrovnania (člena, obchodníka s cennými papiermi) ako pôvodný majiteľ (poručiteľ) a nedochádza k vyrovnaniu v rámci systému vyrovnania transakcií s cennými papiermi, ktorý prevádzkuje centrálny depozitár, ale vedie len „*k prevodu cenných papierov z jedného účtu cenných papierov na druhý v účtovných knihách internalizátora vyrovnania bez akéhokoľvek externého paralelného pohybu cenných papierov v rámci reťazca držby cenných papierov*“ potom podanie príkazu na registráciu prechodu podľa § 18 ZoCP alebo príkazu na prevod cenných papierov podľa § 18b ZoCP zdedených cenných papierov by sa mal považovať za pokyn klienta na vyrovnanie v zmysle vymedzenia v článku 1 ods. 1 delegovaného nariadenie 2017/391. V takomto prípade ide o typ transakcie „**Iné transakcie s cennými papiermi**“ v zmysle prílohy I vykonávacieho nariadenia 2017/393.

Takýto prechod zdedených cenných papierov podľa § 18 ZoCP (ako aj iný prechod cenných papierov podľa § 18 ZoCP) alebo registrácia prevodu cenných papierov podľa § 18b ZoCP by sa na základe vyššie uvedeného mala vykazovať v hlásení o internalizovanom vyrovnaní.

Otázka d) (aktualizované: október 2024)

Spadá do hlásenia o internalizovanom vyrovnaní darovanie cenných papierov?

Odpoveď NBS

Áno. V prípade darovania cenných papierov dochádza k bezodplatnému prevodu cenných papierov a zmene majiteľa cenných papierov uskutočnenej **na základe darovacej zmluvy** (§ 30 ods. 4 ZoCP) a podania „**príkazu na registráciu prevodu**“ podľa § 22 ZoCP a v súlade s § 23 ZoCP.

Ak dochádza k prevodu cenných papierov na základe darovacej zmluvy a nedochádza k vyrovnaniu v rámci systému vyrovnania transakcií s cennými papiermi, ktorý prevádzkuje centrálny depozitár, ale vedie len „*k prevodu cenných papierov z jedného účtu cenných papierov na druhý v účtovných knihách internalizátora vyrovnania bez akéhokoľvek externého paralelného pohybu cenných papierov v rámci reťazca držby cenných papierov*“ potom takýto **príkaz na registráciu prevodu** by sa mal považovať za **pokyn klienta na vyrovanie** v zmysle vymedzenia v článku 1 ods. 1 delegovaného nariadenie Komisie 2017/391 a ide o typ transakcie „**Iné transakcie s cennými papiermi**“ v zmysle prílohy I vykonávacieho nariadenia 2017/393.

Prevod takýchto darovaných cenných papierov by sa na základe vyššie uvedeného mal vykazovať v hlásení o internalizovanom vyrovnaní.